

Een wijk- of dorpsplan ontvangen en dan?

handleiding voor gemeenten

handleiding voor bewoners z.o.z.

Voorwoord

In 2013 ontwikkelde de Gemeente Winsum deze werkwijzer omdat we burgers wilden helpen bij het maken van een wijk- of dorpsplan. Voor de indieners is het een prettig document omdat het hen stap voor stap meeneemt in het proces. Ook voor ons als gemeente is het een prettig document. De wijk- of dorpsplannen die we nu ontvangen en die geschreven zijn met behulp van de werkwijzer, hebben een heldere opbouw, zijn volledig en voldoen aan de eisen die wij als gemeente stellen.

Maar daar is de kous niet mee af. We hadden het richting de burger goed georganiseerd met een helder stappenplan, maar intern werkten we minder systematisch als het om dorpsplannen gaat. Een wijk- of dorpsplan gaat over vrijwel elk beleidsveld, daardoor raakte het plan bij binnenkomst versnipperd, duurde de afhandeling lang en was de communicatie richting de indieners niet helder. Gelukkig leverde dat tot nu toe geen grote problemen op, want de lijnen tussen de gemeente en de dorpen zijn kort, maar het kan en moet beter.

We stelden daarom een beleidsnotitie op en die delen we graag omdat ook andere gemeenten er hun voordeel mee kunnen doen. Dit deel van de werkwijzer is daarom speciaal voor gemeenten.

Levert het nog vragen op, dan bent u van harte welkom in Winsum.

Marc Verschuren,
Wethouder Gemeente Winsum

Janet Appelhof,
Dorpencoördinator gemeente Winsum

Inhoudsopgave

handleiding voor gemeenten

Verantwoordelijkheden en rollen van inwoners en gemeente	7
Zorg dat inwoners weten hoe ze een wijk- of dorpsplan moeten maken	8
Interne procedure van behandeling (nieuwe) dorpsplannen	10
Evaluatie	13

Een wijk- of dorpsplan maken, stap voor stap

Een wijk- of dorpsplan maken, stap voor stap kwam in 2013 tot stand dankzij bijdragen van de inwoners van de gemeente Winsum. Gemeente Winsum bedankt ook de verenigingen voor dorpsbelangen voor het kritisch meekijken en meedenken bij het tot stand komen van dit document. Deze werkwijzer is opgesteld door CMO STAMM, adviseur Esther Rodenburg, geschreven door Atsje de Vries, in opdracht van en in samenwerking met dorpencoördinator Janet Appelhof en Gemeente Winsum. Het document werd in 2016 dankzij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten aangepast voor landelijk gebruik.

Verantwoordelijkheden en rollen van inwoners en gemeente

De inwoners van wijken of dorpen zijn zelf verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van een dorpsplan en nemen hiervoor ook zelf het initiatief. In overleg kan de gemeente eventueel subsidie verstrekken bij het ontwikkelen van het dorpsplan. De makers van het wijk- of dorpsplan nemen in het document op wat zij zelf belangrijk vinden. De gemeente beslist uiteindelijk wat wel of niet past binnen het gemeentelijk beleid. De inbreng van de dorpen wordt vanzelfsprekend wel serieus genomen. Samen kijken we hoe we zoveel mogelijk wensen van het dorp kunnen realiseren.

Wijk- of dorpsplannen bieden de gemeente de mogelijkheid al vroeg in te spelen op beleidsontwikkelingen. Om rolverwarring te voorkomen, blijft het belangrijk om goed en helder te communiceren over de positie van de gemeente.

Zorg dat inwoners weten hoe ze een wijk- of dorpsplan moeten maken

De gemeente Winsum maakte deze werkwijzer en vraagt burgers dit document te gebruiken bij het schrijven van een wijk- of dorpsplan. In dit document staat onder andere dat het verstandig is contact te hebben met de gemeente om goed geïnformeerd te zijn. Dit levert een bijdrage aan de kwaliteit van het plan.

Niet alle initiatiefnemers nemen vooraf contact op met de gemeente. Dat hoeft ook niet, maar goed contact biedt wel voordelen. Als de gemeente erbij betrokken is, kunnen we in verschillende stappen een rol spelen:

Wat doet een dorpencoördinator?

In de gemeente Winsum stelden we in 2006 een dorpencoördinator aan: Janet Appelhof. Zij is het eerste aanspreekpunt voor dorpsbelangenverenigingen en andere (vrijwilligers-) organisaties in de dorpen van de gemeente Winsum. De dorpencoördinator biedt ondersteuning bij het opstellen van plannen en projecten die de leefbaarheid in de dorpen ten goede komen. Maar verenigingen en organisaties kunnen bij deze persoon ook terecht voor advies en hulp bij subsidieaanvragen. Vanzelfsprekend is de dorpencoördinator ook een aanspreekpunt voor de opstellers van het wijk- of dorpsplan.

Contact vooraf (stap 1 van de werkwijzer)

We nodigen inwoners die van plan zijn een wijk- of dorpsplan te schrijven uit om vooraf contact op te nemen met onze dorpencoördinator. Hij of zij kan vervolgens verbindingen leggen tussen bijvoorbeeld de verschillende initiatieven, dorpsbelangen, de verschillende gemeentelijke afdelingen, de Vereniging Groninger Dorpen en het Loket Levende Dorpen. Zo worden de indieners goed geïnformeerd en geadviseerd over de wederzijdse verwachtingen. Bovendien is de gemeentelijke organisatie nu in een beginstadium op de hoogte van het voornemen van de groep.

Verkenningfase (stappen 1 tot en met 6 van de werkwijzer)

Om te voorkomen dat de verwachtingen bij de initiatiefnemers te hoog gespannen zijn, is het van belang in een vroegtijdig stadium te informeren over feiten, kansen en mogelijkheden. Sommige wensen worden nooit gerealiseerd, bijvoorbeeld omdat het gemeentebestuur begrenzings in planvorming en uitvoering kent.

In de verkenningfase kunnen initiatiefnemers -via de ambtelijke organisatie- kengetallen, prognoses, bestaande en op stapel staande gemeentelijke plannen en regelgeving inzien. Het gaat hierbij om verstrekking van informatie en niet om ambtelijke hulp bij de totstandkoming van een dorpsplan. Het is de bedoeling dat de initiatiefnemers zelf hun wensen toetsen aan de (on) mogelijkheden van uitvoering. Het is ook aan de initiatiefnemers om te bepalen wat men met de informatie van de gemeente doet.

Het dorpsplan presenteren (stappen 8 tot en met 11 van de werkwijzer)

Het dorpsplan wordt ter informatie aangeboden aan de gemeente. De gemeente is graag goed op de hoogte van wat er speelt in de dorpen en welke wensen er zijn. De gemeente reageert ook op het plan (zie punt 3). De dorpencoördinator zorgt voor de interne coördinatie van de dorpsplannen.

Interne procedure van behandeling (nieuwe) dorpsplannen

Wijk- of dorpsplannen worden ingediend bij de dorpencoördinator. Hij of zij zorgt voor de verspreiding van het plan, het verloop van het proces en de coördinatie van eventuele producten, zoals het schrijven een voorstel.

Nieuwe dorpsplannen volgen deze route:

Voldoet het plan aan twee basisvoorwaarden?

Direct na ontvangst beoordeelt de dorpencoördinator of het wijk- of dorpsplan voldoende onderbouwd is om intern besproken te worden. Een plan is bijvoorkeur opgesteld met behulp van deze werkwijzer, dan is de gemeente er zeker van dat er 1) draagvlak voor is en dat 2) -indien aanwezig- dorpsbelangen betrokken is bij de totstandkoming. Als het wijk- of dorpsplan aan deze twee voorwaarden voldoet, zal de dorpencoördinator het plan verder verspreiden.

Verspreiding binnen de gemeentelijke organisatie

Daarna stuurt de dorpencoördinator het plan naar de managers van de verschillende afdelingen. Die zorgen ervoor dat betrokken medewerkers binnen vier weken kennisnemen van het wijk- dorpsplan en onduidelijkheden en vragen signaleren.

Verhelderen

Binnen een maand na het indienen van het plan ontvangen de initiatiefnemers een uitnodiging voor een gesprek met (ambtelijke) vertegenwoordigers van de gemeente. Tijdens dat gesprek worden door zowel indieners als de gemeente onduidelijkheden weggenomen, zaken verhelderd en kernpunten uit het plan besproken. De gemeente wijst de initiatiefnemers ook nog eens nadrukkelijk op de zelfwerkzaamheid van het dorp. Wat kunnen en gaan de inwoners zelf aanpakken, staat dat helder op papier? Let wel, de gemeente neemt op dit moment nog geen standpunt in over de inhoud van het plan.

Het standpunt van burgemeester en wethouders

Binnen vier maanden na het indienen van het wijk- of dorpsplan neemt het college een (procedureel) standpunt in over de onderwerpen in het dorpsplan, waarvoor een beroep op de gemeente moet worden gedaan:

- I. Er is een standpunt ingenomen over kleine zaken die snel uitgevoerd kunnen worden. Daarbij wordt aangegeven of, wanneer en hoe die kunnen/zullen worden uitgevoerd;
- II. Er is vastgesteld over welke onderwerpen op korte termijn een beslissing wordt genomen. Het gaat hierbij om onderwerpen waarover college en gemeenteraad besluiten bij de behandeling van de eerstvolgende gemeentelijke perspectiefnota;
- III. Er is bepaald welke onderwerpen op korte termijn geen gemeentelijke prioriteit hebben, bijvoorbeeld omdat daarvoor nog geen beleid is ontwikkeld. Mogelijk zijn deze onderwerpen op lange termijn wel van belang voor de gemeente.
- IV. Er is gemotiveerd besloten welke onderwerpen niet op de medewerking van de gemeente hoeven te rekenen.

Zijn in het plan heel complexe onderwerpen opgenomen, dan kan het college voor deze onderwerpen meer tijd vragen. De initiatiefnemers worden hierover binnen vier maanden na indiening geïnformeerd. De initiatiefnemers ontvangen het standpunt van het college schriftelijk, maar mondelinge toelichting is vanzelfsprekend mogelijk.

Uitwerking en opnemen in de planning

Nadat het gemeentebestuur een standpunt heeft ingenomen over de wijze van behandeling worden de onderwerpen die verdere voorbereiding en uitwerking vragen opgenomen in de bestaande planningssystemen, zoals werkplanning, afdelingsplan en planning college/termijnagenda raad. De afdelingsmanagers zijn verantwoordelijk voor juiste en tijdige uitvoering van de nodige werkzaamheden. De dorpencoördinator zorgt ervoor dat dit proces goed verloopt.

Uitvoering en verantwoordelijkheid

De verschillende acties worden uitgevoerd door de verschillende afdelingen, onder verantwoordelijkheid van de betrokken afdelingsmanagers. Omdat er meerdere afdelingen bij de uitvoering betrokken zijn, ligt de verantwoordelijkheid voor de aansturing en de integrale beleidsmatige advisering rechtstreeks bij de verantwoordelijke van het onderdeel (coördinatoren). De dorpencoördinator zorgt dat de processen goed op elkaar afgestemd zijn en bewaakt het tijdschap en de voortgang.

Wijk- of dorpsplan structureel bespreken

Twee keer per jaar is er structureel overleg tussen burgemeester en wethouders, dorpsbelangen, wijkverenigingen en de dorpencoördinator van de gemeente Winsum. Dit noemen wij het delegatieoverleg. Op de agenda staat structureel ook de stand van zaken en de ontwikkelingen rondom de dorpsplannen.

Evaluatie

Zodra het dorpsplan klaar is, wordt het verloop met het dorp geëvalueerd. Zowel de werkwijzer voor inwoners als de handleiding voor de gemeente worden na twee jaar geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

Een wijk- of dorpsplan maken, stap voor stap.

lees de handleiding voor bewoners ▶▶▶

